

אם אין לכם סבלנות ליומרות של נירה פרג, תוכלו להתנחם בתערוכה הצנועה של אולף קונמן וגבריאלה קליין

טוען לכתר של חדשנות. הציור שלהם מעורר אמון, וקלישאה לתוספת: ציור כן, לא מתיימר. קונמן ממשיך את הסדרה שהציג במוזיאון הרצליה במסגרת התערוכה 'אניה: אוטו' ביוגרפיה' – צילומי משפחה הם עדיין המקור לציוריו. בהרצליה הוא בודד דמויות של בני משפחתו מתוך צילומים וצייר כל אחד מהם בני פרד, מרחף על רקע לבן. ציור אחד כזה, קטנטן ועדין, מצויר בגלריה החדר על זכוכית של חלון קטן, אבל יתר הציורים, ביחוד שני הגדולים והמרכזיים, מייצגים סצינות סיפוריות שלמות – בציור אחד רואים את אמו של קונמן עם ארבעת ילדיה, בציור השני זוהי מסיבת יום הולדת שבמרכזו ילד קטן, כנראה קונמן עצמו.

הציור יפה ועדין, צבעוני ועשיר. נוגע ללב, אבל לא סנטימנטלי. הדימוי בקות של קונמן בצילומי המשפחה הופכת את הציור לכלי עבודה עצמי, דרכו הוא חוזר שוב ושוב לרגעים שהונצחו דרך המצלמה, ואלה הופכים לרגעים מכוננים בין השאר מפני שהונצחו על ידי המצלמה.

בדרכו העדינה והמרפרפת הציור מציע סיפור, אך משאיר אותה פתוחה, לא כופה על הצופה מציצנות. האם וילדיה עומדים על רקע יער, שמסומן במייליזם ובצבעים בהירים; מסיבת יום ההולדת מתרחשת בתוך בית עמוס בפרטים: ספרים, ציורים, קישוטים.

הציור מספק קווי מתאר לסיפור, ומשאיר לצופה מרחב צפייה נדיב כדי לשוטט מול, ליד, בין. להתעכב בדיוק כמה שמתאים לו.

מחשבות על סיפוריות והדרכים העקלקלות למימושה מנחות גם את ההתבוננות בציורים של קליין. היא עושה שימוש בשפה של הפשטה כדי לתאר מצעי מיטה, כריות, ערימות בגדים. בדומה לציור של קונמן, הרכות של הציור עוברת גם כרכות ביחס לצופה. לא נכפה עליו מסד תיאורטי כבד מדי, חוויית הצפייה היא בהתאמה למימרים ולמוטיבציה של הציור עצמו. וכשחוזרים על זה, זה הישג לא מבוטל.

נירה פרג, 'Roundabout', גלריה ברוורמן בתל אביב

אולף קונמן וגבריאלה קליין, 'מרחבי בית', גלריה החדר בתל אביב. אוצרת: מילנה גיציץ-אדירם

הדידקטיות, והנה מסתמן מקור האי נחת: הפער שבין התמונות לבין היומרות שנלווית אליהן. זוהי למעשה התחושה שנלוותה גם לעבודה הקודמת של פרג, זו שהוצגה לפני כשנתיים בגלריה ברוורמן. העבודה היתה מבוססת על צילומי החמסין הגדול בפריז, והצילומים הוקרנו על לוחות זכוכית מסיביים. המראה הכללי היה אימפרסיוניסטי ומהביל, והסיפוריות התמוססה בתוך צבעוניות אירמדה. אבל גם 'מקניקול' הפריזאית, כמו 'Roundabout' החדשה, עברה תחושה של מאמץ גדול מדי. זיעה ומשאבים ולגו החוצה. לעומתן, זכורה לטוב עבודה מוקדמת של פרג, מצחיקה ושנונה: המבט שוטט על קירות בניין, וקול נשי נתן כביכול הוראות למצלמה –



משפחת וחיית אחרות. קונמן

לזוז ימינה או שמאלה, קצת למטה, קצת למעלה. ארוטיות במסווה של אדריכלות מתקלפת, וכל המתח שסביב ה'גבריות' וה'נשיבות' של המצלמה. שתי העבודות האחרונות, עתירות השקעה ויומרות, מצטיירות כמסורבלות לעומת הממזירות האגבית של אותה עבודה מוקדמת.

\*\*\*

כך שתלוי באיזה מצב רוח מגיעים לתערוכה של אולף קונמן וגבריאלה קליין בגלריה החדר. אם הגעתם ברגע של חוסר סבלנות ביחס ליומרות, התערוכה עשויה להיות בדיוק הדבר הנכון: אמנם שעובדים בשקט ובענווה, בגבולות האפשרי.

אם כי ככל מקרה, באיזה מצב רוח שמגיעים, ולאן שנושב חוסר הסבלנות כאותו רגע, התערוכה של קונמן וקליין לא יכולה לעורר עוינות. מדובר בשני ציירים שפועלים במסגרת שפת הציור המודרנית מסורתית, אף אחד מהם אינו

יצב הוויריאל של נירה פרג הוא הפקה מורכבת ומרשימה, אפקטיבית מבחינת האווירה, ומשאירה אחריה קצה של אי נחת, אי נוחות. המיצב כולל שישה חלקים, כולם מוקרנים על קירות הגלריה. כל חלק עומד בפני עצמו, וכולם יחד אמורים להצטרף לסיפור אחד, שאת תוכנו אפשר לתאר כך (לא בלי עזרה של טקסט ודברי הסבר): 14 דמויות מפלסטיק – חיות ובני אדם – נמצאות בתוך חול ומנהלות ביניהן יחסים של התקרבות והתרחקות, התחברות לקבוצה והתנתקות לזוגות וליחידים. לעיתים הן רוקדות, לעיתים החול מאיים להטביע אותן. הליקופטר מפלה את השמיים של אחת ההקרנות ומשאיר אחריו שובל של רעש מחרשי אוזניים ואימה אפוקליפטית.

מלבד הרעש הצורם של ההליקופטר, הסאונד מורכב מתקתוק קצוב של מטרונום, שריקות ותיפוף בתוף פים. כל ההתרחשות – דיונות החול, הדמויות ההולכות ובאות, הריקודים השבטיים – צולמה על סט ביתי בגודל של שולחן. הסצינות מורכבות מדימויי סטילס שצולמו בזה אחר זה בטכניקה של אנימציה. אם נוסיף לזה את העובד שהכל מצולם בשחור-לבן – נקבל מראה מסקרן של טכנולוגיה מיושנת. טקסים משונים בתוך החול, אפוקליפסה וארכאיות רבת קסם.

הסיפוריות עמומה, וכרגיל נדרשים

קביים בצורת טקסט כדי שאוסף התמונות יתחבר ליותר מאשר אווירה כללית מעורפלת. ומיד נסייג: האומנם דרושים? וגם נקרים את המאחר: האם טקסט מסוג מסוים אינו יכול לחבל? מבחינתה של פרג מדובר בסיפור מפורט שמבוסס על יחסים מתמטיים של פגישות ופרידות, יחסי זוגיות וקבוצה. באחד מחלקי ההקרנה, לדוגמה, מתחברות הדמויות (הטקסט נוקט במונח 'פרטים', מונח מעולם החי) לשבעה זוגות, ואילו בחלק אחר מדווח על 182 מצבי התחברות בין מיין לשאינו מיין, כלומר כל הבגידות האפשריות בין קרנף ליען ובן אדם, רק לא התחברות כדרך הטבע בין יען ליען, למשל.

אחרי שקוראים את דברי הסבר, שמנסים חים בטון מדעי ורשמי, מתקבל הרשם שמדובר בסרט הסברה על מנהגי 'פרטים' בעולם – בודד ושטט, זוגות ובגידות, טקסים חברתיים ומה לא. עכשיו נותר רק להתגעגע למצב הצפייה ההתחלתי של מוזרות סתומה, ולהעדיף אותה על פני